

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 30 Czerwca V. S. ROKU 1807

WILNO d. 2 lipca. J. J. Mośc dał następujący reskrypt do Generała Lieutenanta Graffa Arakceziew z Taurogów d. 28 Czerwca. Doprowadzenie artylleryi do stopnia wysokiej doskonałości, i pomysłne oney użycie w przeciągu terazniejszey wojny, iakoteż prędkie opatrzenie wszelkimi potrzebami, zobowiązały Mnie do przyzwoitych względów na zasługi WP; przeto rozkazem Moim dnia wczorayszego wyniesiony iestes na stopień Generała artylleryi. Przyimi to za dowod wdzięczności Moiey i szczególney łaski, zktórą iestem ALEXANDER.

S. PETERSBURG VS. d. 21 Czerwca. Z okoliczności zeyścia Cesarzowey Maryi Teressy małżonki Cesarza Króla Węgierskiego i Czeskiego J. Mośc nazaczył dworowi swemu sześcioniedzielną żalobę.

Stanu konsyliarz Sumarokow zarządzający kancelaryą przy główno kommanderującym trzeciego wydziału woysk z emskich, w nagrodę pracy gorliwcy w służbie otrzymał stopień aktualnego konsyliarza stanu.

Następujący obywatele przynieśli ofiarę oyczyźnie na uzbroienie i opatrzenie woyska ziemskiego. Smagin 100 rubli. Bok 82. Kisielew 79. Slepuzskin 250. Briuchow 162. Kornicowicz 100. Lunosza 71. Lipiński 100. Wizerski 100. Kulczyński 100. Iwanow 2 tysiące. Iurew tysiąc. Dmitriew 250. Krestinow 150. Galic 100. Iwanow 206. Ogan 550. Łozicki 100. Mieszczanie Ormiascy w Zoi 1596. Mieszczanie Baru 244. Krzyżaczeńkow 3860. pudów siarna. Gorszkow 5 armaty żelazne i 100. rubli. Mieszczanie Bałty 103.

W r. 1806 w tuteyszey stolicy narodziło się dzieci p. ci męzkiey 5061, żeńskiej 3688, ogółem dusz 7749 umarło osob męzczyzn 6256, niewiast 3594, ogółem dusz 9850; zaślubionych par było 1299.

LONDYN d. 7 Czerwca. Dzień 4 terażniejszego miesiąca był uroczysty dla narodu Angielskiego; stolica nasza i kraj cały obchodził doroczną pamiątkę narodzenia Jerzego 3 który w tym dniu zaczął życia rok 70. Bito w dzwony dawnym obyczajem, strzelano z armat oświecało pyszne domy, powiewały z wież wywieszone flagi i chorągwie, słowem poddaństwo wszelkich znaków powierzchnych użyto dla okazania panniącemu przywiązania i wierności. U dworu liczne było zgromadzenie nayszacniejszych osob, któremu obecny Król nie był, iako na oczy chorujący; z oddalonych Ministrów ieden tylko znajdował się w tłumie Lord Ellenborough.

Amerykańskie pisma nam doniosły, o czem raporta przysłane do kompanii wschodnio Indyjskiej milczą. to iest, że Admirał Pellew kommandujący eskadrą Angielską na morzach wschodnich, wy-

prawę przedsięwziął, którey celem było zawoiowanie stolicy osad Hollenderskich w Azji miasta Batawii. Na ten koniec zebrawszy 7 okrętów zbrojnych różney wielkości, d. 27 listopada r. 1806 ukazał się przed nieprzyacielskim portem. Wiadomo że małym nawet statkom trudny, więcej wody biorącym prawie niepodobny iest przystęp do lądu; tak morze od wiekiowego czasu w tych stronach o brzegów ustępować zaczęło, że bez przewodnictwa sterników dobrze świadomych żeglarze osiadać na piasach zwykli. Pellew stanowszy na miejscu przeznaczonem nie mieszkając pomiarkował, iż wyprawa zupełnego skutku mieć nie może, dla niepodobności lądowania; chciał więc przynajmniej wykonać co podobne było. Więc rozkazał szalupom i batom Angielskim płynąć do brzegu u którego stały Hollenderskie statki. Nieprzyacieli nie spodziewał się bynajmniej nas widzieć w tej stronie; przeto nie miał gotowości żadney do obrony; spaliśmy bez trudności, nie mogąc uprowadzić 18 okrętów różney wielkości, między któremi był ieden od 32. armat, 1. od 20. 1. od 18. naostatek Pruski kupiecki, do innych wielu w porcie lepiej ukrytych przystępu nie znaleźli Anglicy. To sprawiwszy Pellew d. 2 Grudnia oddalił się od Batawii, krążyć mając blisko brzegów wyspy Java, i szukać nowej zdobyczy.

Niedawno wyprawę do morza Bałtyckiego przygotowaną wstrzymała od żeglugi wiadomość o umowie zawartej przez G. Essen i M. Mortier, którey brzmienie zdawało się zagradzać przystęp do Stralsundu Anglikom. Gdy już ta zawada uprzętniona, i flotta nasza z licznem woyskiem opuszczając porty oyczyste, już rychło zamyślała wychodzić pod żagle, nowa ją zatrzymała w biegu okoliczność a tą iest doniesienie d. 5 przysłane o poddaniu się twierdz Gdanskich. Trudno przewidzieć, iak w tym razie postąpią Ministrowie; to pewna, że w portach i na lądzie czynność zawsze iest iednaka i ogromne przygotowania. Dziś mówią powszechnie, iż nie razem i nie do miejsca iednego wynidzie cała potęga; lecz naprzód Lord Cathart pierwszą dywizyą wyprowadzi, który nakoniec po długim oczekiwaniu powrócił z podróży Szkockiey; w czasie późniejszym nieco G. Baird stanie na czele dywizyi drugiey. Tymczasem przybywają zewsząd regimenta do wielkiej wyprawy przeznaczone; Irlandzkich ostatek zawinął do Plymouth na 32 okrętach; między niemi znajduie się zwyczajarski z Emigrantów złożony, Meuron od Szefa swoięgo nazwany.

D. 12 Czerwca cały legion Niemiecki w liczbie głów 17 tysięcy iazdy i piechoty w Dunis będzie zgromadzony, i zupełnie gotowy do siadania

na statki; ta okoliczność pokazuje jak ogromne czyniliśmy przygotowanie, co podobno do pośpiechu przeszkodą było. W Deptford i Nore stoi na kotwicach 120 okrętów przewozowych; do Dunes zprowadzono 100 statków używanych do przewożenia węgla ziemnych, i na przewozowe przerobiono. Gdy zaś regimenta na wyprawę zamorską przeznaczone ustąpiwszy z dawnych stanowisk służbę czynić przestały, miejsce ich za rozkazem X. d' Yorck zajęła milicya z ochotnikami. Czeka niecierpliwie cały naród, jak rychło te woyska i flotty z niezmiernym nakładem zebrane i oporządzone ruszą z miejsca, ażeby nieprzyjacielowi powszechnemu szkodzić zaczęły.

Z rzeki Plata wysłana fregata Diomedes przyniosła rządowi doniesienie od Admirala Stirling i G. Achmuty; ci wodzowie piszą, że opanowali bez odporu żadnego prawie, żołnierzem Angielskim osadę zwaną Sacramento, iakoteż miasto Lucia, lecz do oblężenia stolicy osad Hiszpańskich Buenos Ayres nie przystąpili ieszcze. W obozie Angielskim była wiadomość, że w tém mieście nieprzyjaciel 2 tysiące tylko żołnierzy regularnych miał na załodze, w okolicach zaś 7 tysięcy zbrojnego ludu. Ta potęga bynajmniey wodzów naszych od przedsięwzięcia odwrócić nie może, gdyż rzecz cała najłatwiej sprawiona będzie potęgą morską, od której nie Hiszpanów zasłonić nie zdoła. I to ieszcze przydano, że Gubernator miasta Buenos Ayres widząc siłę naszą, i własną słabość okazał skłonność nieiaka do ugody: lecz przestrzeżony o tém Generał Francuzki Liniers, uwęził Gubernatora, i na siebie przyjął obronę osady. W pomienionych rapportach żadney wzmianki nie uczyniono o woysku i eskadrze G. Crawford.

Okręt liniowy Swiftsure od 74 armat należący do eskadry Lorda Collingwood nawałnością skołataną osiadł na piaskach przy Hiszpańskim brzegu, podniesiony być nie mógł i zginął, iednak cały z lud z niego ratowano. W ostatnim raporcie ten Admirał nie czyni wzmianki żadney o przyściu flott Hiszpańsko Francuzkich z morza śródziemnego na Ocean Atlantycki przez cieśninę Gibraltarską; nie wiemy co wnosić z tego milczenia; albo nieprzyjaciel bawi ieszcze w portach swoich Toulonie i Carthagenie; albo miłaiąc Cadix nie śmiał uderzyć na Anglików stojących, i prosto udał się w drogę zamierzoną, albo nie był od naszych posrzeżony, da nocy, mgły grubey lub innych przeszkod; albo nakoniec Collingwood wolał trzymać zamknięty Cadix niż udając się w pogoń za nieprzyjacielem iednym, podać drugiemu sposobność wyścia pod żagle, czas wkrótce rzecz lepiej objaśni.

Amerykańskie pisma dają wyobrażenie konstytucyi nowo danej ludowi Czarnemu w S. Domingo; niektóre oney ustawy kładniemy. Każdy człowiek w państwie Hayti jest wolny; niewola na tej ziemi zniesiona zupełnie. Nikt nie ma mocy bez rozkazu rządowego wdziierać się gwałtem do mieszkania obywatela. Wszelka własność mieszkańców zostaje pod opieką rządową. Każdy gwałt osobie i własności obywatelskiej domierzony, prawo za zdradę poczytanie i karze. Rząd Państwa Hayti składa się z najwyższego urzędnika pod nazwiskiem Prezydenta, który oraz jest Generałissimus siły lądowej i morskiej narodu; inne onemu nazwisko za-

bronione Konstytucya na ten urząd wynosi Generala Henryka Christophe, dostojność iego dożywnia będzie.

Prezydent ma prawo następcę wyznaczać, koniecznie z liczby Generalów narodowych i na piśmie, które sporządzać tajemnie powinien i złożyć w rękę rady stanu. Armie całego państwa lądowe i morskie zostają pod najwyższém zwierzchnictwem Prezydenta, iakoteż administracya skarbu publicznego. Ma on prawo zawierać przymierza i traktaty, handlowe umowy z narodami postronnemi, wojnę zapowiadać pokoy podpisywać; dochodu rocznego mieć powinien 40 tysięcy piastrow. Rada stanu składa się z 9 osob od Prezydenta wyznaczonych, między któremi 6 Generalów być powinno koniecznie, do niey należy dawać radę Prezydentowi, armie dopełniać, traktaty roztrząsać i potwierdzać.

Rzymsko Katolicka religia iedyną będzie w kraju, inne obrządki będą cierpiane, lecz ich nabożeństwa prywatne. Narod Hayti rzeka się podobnania cudzych krajów, i ogranicza się w samey tylko wyspie swojej. Każdy mieszkaniec od lat 16 do 50 mający może być zawołany do oręza, gdy tego wyciąga bezpieczeństwo kraju. Rolnictwo będzie w najwyższym względzie u rządu i ludu. Ta konstytucya w mieście Cap d. 17 lutego r. 1807 podpisana jest przez 3 Generalów dywizyjnych, 8 Generalów brygady, 4 Generali adiutantów, wielu cywilnych urzędników. Christophe Prezydent ogłaszając onę ludowi Czarnemu, przyrzeka mieszkańcom szczęśliwość, pokoy, bezpieczeństwo, zachęca ich do moralności i rolnictwa, wspomina zasługi swoje w narodzie.

Chodzi po rękę w całej Anglii list Lorda Grenville oddalonego Ministra do Sekretarza zgromadzenia trudniącego się u nas rozszerzeniem nauki Chrześcijańskiej w dalekich krajach. Autor obszernie i gruntownie dowodzi nieodbitą potrzebę uwolnienia Katolików poddanych J. rz. 3 od ostrości praw dawnych i prześladowania. Roztrząsa zarzut przeciwney strony, i pokazuje, iż przypuszczenie Katolików do służby woyskowej narodu nie będzie za prowadzeniem szkodliwej nowości, ponieważ dawno prawa Parlamentowe na to pozwoliły. Tak zawsze rozumieci nayoświeccsi mężowie, tak między innymi Pitti Fox nie ustępujący pierwszeństwa nikomu. W r. 1804 postanowiono, że Król ma prawo przyjmować do służby swojej Katolików cudzoziemców, i dawać wszelki stopień woyskowy takim ludziom, którzy z urodzenia obowiązani me są do osobistej zyczliwości i wierności ku niemu; iakąż jest sprawiedliwość, rozum, słusność tolerancya odrzucać ody służby Anglików urodzonych.

Półkownik Burr gdy do Richmond miasta Wirginii został przyprowadzony starał się lud skłonić do litości nad stanem swoim, twierdząc iż niewinnie od rządu jest prześladowany, że już dwakroć stawał przed najwyższym sądem prowincyi Kentucky i Louisiany i dwakroć odszedł usprawiedliwiony; obywatele i sędziowie z obojętnością przyieli uwagi oskarżonego, co niezmiernie zmartwiło Półkownika, który spodziewał się ziomków nakłonić do politowania. Odebrał więc rozkaz usprawiedliwić swój zamysł podniesienia broni przeciw oyczyźnie, rozerwania oney, i wtargnienia do krajów Hiszpańskiego Króla w ten czas, gdy RPa z nim w pokoiu i przymierzu zostawała.

Kompania wschodnio Indyjska wiadomość odebrała, że flotta iey ku iecku w roku przeszłym wysłana z Europy do Azji na miejscu stanęła bez przypadku. Holcar osadom Angielskim na lądzie pozwala kosztować pokoju sam zatrudniony usmierzeniem rużruchow domowych, które powstały z żołnierza dawno nie płatnego, gdyż skarb publiczny przez wojnę wyniszczony napelma się nie rychno. W drugiej stronie na wyspie Ceylan panują choroby straszliwe, które ludu wiele zabrały. Gubernator Angielski pilnym staraniem dokazał, że zaraza do osad naszych jeszcze nie przeszła. Słychać że Lord Wellesley od Ministrów nowych będzie wyznaczony Generałem Gubernatorem Indyi wschodniej.

Admirałowie Duckworth i Sidney Smith z morza śródziemnego wkrótce tu powracają, gdzie ich talentu oyczyna użyje do ważniejszej posługi. Lud Angielski tak niedawno zapalony przeciw oddalonym Ministróm zaczyna poymować nakoniec, iż pogłoska o nich rzuc na względem projektu Katolickiego, mogła być niczem więcej iak bezdowodną pogłoską, dziełem przemyślnych przeciwników. rzetelnego zaś zamiaru poddania religii Anglikańskiej pod zwierzchność Papięzką nie było. Lecz to już późno, gdyż elekcyje są dokończzone, a Ministrowie oddaleni z wielo przyjaciółami zostali odrzuceni, bez względu na wielkie zasługi.

Ponieważ jeszcze niewiadomo, iaki będzie skutek podróży i negocyacji Posła Paget do Constantiopola, przeto Admiralicya popierając wojnę z Turkami zaczęta wydała surowy rozkaz; ażeby odtąd żaden kupiecki okręt Angielski do Portów Otomańskich nie zawiął; statkom zaś obojętnych Mocarstw zabroniono wchodzić do Dardanelów i Smirny. Od Generała Fraser z Egiptu mieną wiadomości urzędowych: prywatne donoszą, że gdy już opatrzył podbitą Alexandryą garnizonem, amunicyą, żywnością, ruszył do Rosette; lecz przed miastem spotkały Anglików Tureckie woyska, z którymi przyszło do rozprawy krwawey; nakoniec Fraser miał powrócić do Alexandryi straciwszy 1500 ludzi zabitych i ranionych; nieprzyjaciół klęska nie wiadoma; liczbą Anglików nieskończenie przewyższali.

Rząd nasz nie tak jest zajęty gromną wyprawą do morza Bałtyckiego, żeby o innych zapominał, które korzyść pewną przynieść zdolne są Anglikom; myśli o kilku wyprawach razem; za dowód służy rozkaz wydany niedawno z Admiralicji, żeby po wszystkich portach Królestwa najeżo iak najwięcej kupieckich statków, które przerobione na przewozowe służyć mają do przemiesienia woysk lądowych do Sycylii, Canady, Przygórką dobrej nadziei, z amunicyą i wszelkimi potrzebami woyskowemi. Korsarze Angielscy, którzy podczas wojny z Francją, Hiszpanią, Hollandyą trwającej spojnie w portach stali, nie mając nic do czynienia, ponieważ te narody wraz po zaczęciu nieprzyjaznych kroków rzekły się handlu i kupieckicy żeglugi, teraz uzbraiać się pilnie zaczęli, mając krążyć po morzu śródziemnym i szukać w stronach wschodnich zdobyczy Tureckiej,

Pierrepoint był poseł u dworu Stockholmskiego, powróciwszy ztamąd wykonał niedawno przed Królem przysięgę na dostojny urząd tajnego konwyljarza korony, i wkrótce ma powrócić znowu do

Gustawa Adolfa, ażeby z nim dokończył negocyacyą. O wyprawie Bałtyckiej mówić zaczęto, że woyska do niej przeznaczone przed końcem miesiąca Czerwca zacząną wychodzić pod żagle dywizjami mniej i szemi, z których każda ma liczyć po 10 tysięcy żołnierza, dopóki jedna po drugiej wszystkie nie staną na miejscu z Mocarstwami zprzymierzonymi umówionem.

O Półkowniku Burr pisma nasze dały wiadomość następującą. Aaron Burr był zawsze jednym z pierwszych naczelników partyi Demokratycznej w Ameryce; stróńników liczył tak wielu, że podczas ostatniej elekcyi Prezydenta RPtey ubiegał się o urząd z Jeffersonem, miał nawet równą z nim liczbę głosów; w takim przypadku prawo kazało izbie Reprezentantów trudność rozwiązywać; i tu nawet Burr walczył dni 8 i noocy; przeciwne strony wszelkich sprzężyn ruszyły; Deputaci chorzy zanieść się kazali na radę; lękano się o rozdwojenie narodu, aż nakoniec Jefferson pokonał przeciwnika.

Burr człowiek jest bardzo dumny, samotność lubiący, ponury; przez cały czas mieszkania swiego w stolicy narodu raz tylko był na balu, co sprawiło zadziwienie powszechne; dawał zaś przyczynę śmieszna, że nikomu nie chce być uprzykrzonym. Znajomym światu być zaczął po odprawionym szczęśliwie pojedynku z Generałem Hamilton. Stawać przed sądem kazano mężobójcy, który mniey lękał się wyroku, niż publiczney Amerykanów inenawisci i przekleństwa. Uznany niewinnym; widział zawsze ścigający iego cień Hamiltona, przebiegł wiele prowincyi drogami nieznanymi, unikając wszelkie o spotkania. Zdało się niektórym Amerykanom, że podobne tulactwo krzywdzi osobę drugą w narodzie, gdyż Burr był Wice Prezydentem; ale część większa obywatelów twierdziła głośno, że człowiek który zgasił światłość oyczyny powinien chożyć w ciemnościach.

Był w Philadelii, i zaraz lud cały przeciwko sobie oburzył; udał się do miast innych, i nigdzie nie był cierpiany. Chociaż go nikt nie przesładował sądownie, szukał mieszkania spokojniejszego; pospieszył więc do prowincyi Tennessee i Kentucky, gdzie miał rozległe posiadłości; tam spoczoł nakoniec; gdzie imie zabitego Hamiltona u kolonistów nowo przybyłych z Europy nie było znajome. Wice Prezydentem być nigdy nie przestał, i zasiadał w Senacie bez żadney przeszkody, ilekroć mu się podobało; czasem tylko powstawały szemrania przytomnych na zabójcę. Samotność, tęsknota zrodziły w tém sercu niespokojną ambicyą; umyślił szukać sławy iak Herostrat gubiąc oyczynę. Dalsze iego postęпки wiadome są każdemu.

Xiążę Richmond nowy Wice Król Irlandzki stanął w Dublinie; poprzednik Xiążę Bedford oddał następcy urząd, i niemieszkaiąc opuściwszy stolicę zabrał się na okręt, i do oyczyny odpłynął. Z twarzy tego Pana każdy łatwo mógł wyczytać, że nie bez smutku i żalości opuszczał naród; do którego sercem był przywiązany i na uszczęśliwienie onogo czas, zdrowie talenta, niezmiernie dostatki poświęcał. Na twarzy zaś Irlandczyków były widzialne znaki rozjączy; głośno każdy narzekał, że traci oycanaylepszego; mianowicie Katolicy zdali się nawet zarzucać nadzieję losów szczęśliwych w przy-

szłości, widząc oddalającego się Wice Króla który stan ich poznać starał się doskonale, wnieść we wszystkie cierpienia uciskanych, ażeby gorycz osłodził. To pewna, że gdyby nawet oddaleni Ministrowie skłonności nie mieli czynienia dobrze Katolikom przez prawo krajowe skrzywdzonym, iak mieli ją rzeczywiście, musieli iednak cokolwiek zastanowić się nad uciskiem millionów ludu, tak silne mocne, przekonywające Xiążę Bedford uwagi o tém przesyłał do rady Królewskiej.

Donieśliśmy dawniej o pismach przesłanych Królowi od Akademii Oxford, Cambridge, wielu Hrabstw i miast Angielskich, które składały podziękowanie Królowi, że Ministrów byłych oddalając, i projekt odrzucwszy o Katolikach, ubezpieczył i utwierdził przywileje i pierwszeństwo Kościoła Anglikańskiego, uwalniając lud wierny od bojaźni widzenia wprowadzonej o kraju i ugruntowanej władzy Papieżów Rzymskich. Naostatek przed kilku dniami sam Lord Maire Londynu otoczony wyższymi urzędnikami, stanął przed tronem, i podobne złożył podziękowanie; ciągnęła się processya tego gminu przez nayprzedniejsze ulice miasta przy odgłosie muzyki i wszystkich dzwonów, na znak tryumfu świętego religii panującej: rozsądniejsi obywatele mieszać się nie chcieli z tłumem, iakieśmy wyżej położyli, i zaczynają poznawać, iż oddaleni Ministrowie bynajmniey nie myśląc o Papieżu, chcieli iedynie użyć do bronienia kraju Katolików, talentem woijnym znakomitych, z honorem dla siebie służących, z pożytkiem dla oyczyzny, która dotąd kochających ją synów zdaie się odpychać i oddalać od siebie.

Listy pisane z Montevideo przez Officyerów eskadry Admirala Stirling i Generala Achmuty, zawierają następujące mniey dotąd wiadome szczegóły. Zwycięzca w mieście zdobytym znalazł srebra na 5 i więcey milliony FS. Podczas oblężenia Hiszpani podobno przewidziawszy nieszczęście nad nim wiszące, na fregatę i 2 korwety zaniesli bardzo wiele pieniędzy; te statki spalono kilka godzinami przed kapitulacją; tym sposobem znaczne skarby w przepaściach morskich zginęły. W twierdzy znajdowało się 20 zbiegów Angielskich 3 Amerykanów, użył ich komendant do strzeżenia baterji; sprawili się wszyscy mężnie, poddać się nie chcieli, i do iednego polegli w boju; to samo uczynili Murzyni Niewolnicy, którzy w drodze z Afryki gdzie ich kupili Anglcy, do Indji zachodniey gdzie sprzedawać mieli, pozabijawszy Europejczyków zawinęli do portu Hiszpańskiego.

Kraj opasujący Montevideo zupełnie jest zamiedbany; nie dotknęła się tu ziemi ręka ludzka; lecz dobroczynne przyrodzenie tak wielką iey dało obfitość iż zdaie się Europejczykowi północnemu ogrodem naypiękniejszym, gdzie naydroższe produktta bez żadnego przemysłu zbierać można. Wół wielkości ogromnej płaci się po talaru, końdzielny ćwierć talara; naydelikatniejsza wełna, skury bydlęce rozmaitych, herbata, czekolada, tabaka okrywają pola, i przedają się za bezcen; dzierżawy obywatelów gruntowe nie są rozgraniczone każdy zajmuie co i iak wiele mu się podoba; niektórzy tylko osa-

dzają swoje ogrody do koła rogami wołów i kościami bydłecami. W mieście Montevideo mieszkańców iest 40 tysięcy. Kupcy tu prędko do majątku wielkiego przychodzić zwykli; Europejskie towary drogie są niezmiernie; szkiełko do zegarka zwyczajne płaci się po piastrze. Anglcy w porcie zdobytym znaleźli 32 okręta swoje, które na odłós wziętey stojący Buenos Ayres, na odezwę Pophama udały się do rzeki Plata z ładunkiem bogatym, i od Hiszpanów zabrane zostały; mówić nie trzeba, że towary na nich przysłane poszły na rabunek. Jakkżeli Stirling i Achmuty wezmą powtórnie Buenos Ayres nadgrodzi się szkoda po części.

WIEDEN d. 27 Czerwca. Cesarz względem na długą i pożyteczną Monarchii zasługę GM Mecenery, nadał on mu z potomstwem płci obojczy dostojność Barona Węgierskiego, od opłaty przywileju uwolnwszy.

Projekt konskrypcji wojskowej przez Arcy X Karola ułożony do skutku przyszedł; dziś od zaciągu nie są wolni ludzie wszelkiego stanu; w terazniejszym wyborze widzieć można wielu młodzienców z familii znaczniejszych, którzy uczą się służby żołnierskiej.

Według opisanja wydanego niedawno, Austriacka Monarchia teraz ma ziemi 11 tysięcy 608 mil kwadratowych, mieszkańców 25 milliony; w tej liczbie iest 4 milliony 950 tysięcy Niemców 3 milliony 300 tysięcy Węgrzynów, 13 millionów 500 tysięcy Słowaków, 960 tysięcy Wołochów, 11 tysięcy Ormianów, 452 tysiące Żydów 60 tysięcy Cyganów. Co zaś do religji, iest Katolików 17 millionów 552 tysiące, Luteranów 1 million 50 tysięcy Reformowanego obrządku 1 million 800 tysięcy, Greków 2 milliony 600 tysięcy, Unitów 45 tysiące Mennonitów 3000, Żydów 452 tysiące.

Armia Austriacka liczy 63 regimenta ciężkiej piechoty, w których gdy są dopełnione głów 209 tysięcy, 1 półk strzelców pieszych głów 210 17 półków granicznej piechoty głów 14 tysiące 4 półki artylleryi głów 12 tysięcy, 8 półków kiryssyerów, głów 8000, 6 dragońskich głów 7 tysięcy 6 lekkomych głów 8700, 12 huzarskich 19 tysięcy, 3 Uańskie głów 4700 do czego przydawszy Inzenierów, bombardyerów, mimerów, saperów, pontonierów, inwalidów, i lud w obozach służący, armia Austriacka w komplecie głów liczy 345 tysięcy. Służy w niej 9 Feld Marszałków, 21 Generalów artylleryi, 11 Generalów kawalerji, 125 Generalów Lieutenantów, 250 General Majorów, 7555 Officyerów. Dochod skarbowy wynosi 104 milliony złotych Rynskich, wydatek roczny 103 milliony, dług publiczny tyśiąc dwieście millionów.

Armia Francuzka z wojskami posiłkowymi połączona, sposobem następującym rozłożona była na początku kampanji terazniejszej. W linii od Elbląga do Torunia 220 tysięcy; prawe skrzydło iey pod Pułtuskim 50 tysięcy; w oblężeniu Gdańska 70 tysięcy; pod Colbergem 10 tysięcy, w Szląsku 25 tysięcy w Hassji, Fuldzie Bareuth, 10 tysięcy, rezerwa Marszałka Brune 80 tysięcy, w Dalnacyi 20 tysięcy, w Friuu 20 tysięcy, w Neapolu 30 tysięcy,